

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ser[m]ones de septe[m] viciis criminalib[us]
eoru[m]q[ue] remediis magistri Pauli Wan theosophi et
co[n]cionatoris Patauiensis eximii**

Wann, Paul

[Augsburg], 1517

VD16 W 1186

De p[er]tinacia q[ui] est filia vane gl[or]ie Sermo. XIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30065

De Hypocrisi et pertinacia

theū. **D** hypocrisis si bonū ē bonū esse: vt quid vis apparere et nō vis esse: vt qd vis esse qd nō vis apparere: Si bonū ē bonū apparere: meli⁹ ē bonū eē. Si malū ē malū apparere: pei⁹ est malū esse. q̄ aut appare qd es: aut esto qd appa/ res. **T**ertio hypocrisis reprobat a ch̄o do Hypo/ crisis re/ ctas reclamasse. **U**n̄ Mar. vi. d̄r. **L**ū facis ele/ pbat a/ ch̄o/ mosenā noli tuba canere an̄ tē: sic faciūt hypo/ crite. Et ibidē. **L**ū te iunat; nolite fieri sic hypo/ crite tristes. Et Marth. xxiij. **U**e vob scribe et pharisei hypocrite: q̄ clauditis regnū celoz an̄ bofes: vos em̄ nō introit;: nec introcūtes sinū/ tis irrare. **Q**d dicitū ē eo q̄ scribe erāt doctores legis: p̄ pharisei erāt religiosi: apparētes boni/ existētes mali. q̄b; filēs sūt bodie ml̄ri. Et de ill' d̄r Aug. lxxxiij. di. i. c. **N**emo. **N**emo nocet in ecclesia amplū q̄s q̄ p̄uere agēs nomē v' ordinē scitāt; habet. Et itez Mar. xxiij. ch̄us ait. **U**e vob scribe et pharisei hypocrite: q̄ contēdit; do/ mos viduaz: orōnes logas orātes. **I**stis filēs sūt bodie q̄ p̄mittūt legere plurib; p̄sonis mis/ sas et psalteria siue orōnes: et vix vni satisfaci/ tione. et ita sub hypocrisi et fraude alioz bona ac/ cipiūt. Et itez ibidē d̄r ch̄us. **U**e vobis scribe et pharisei hypocrite: q̄ circūit; mare et aridā ve/ faciat; vniū psalteriū: et cū face⁹ fuerit facietis eū filiū gehēne duplo q̄s vos. **P**rofoli⁹ dicebat q̄ ex gētilib; p̄uerēbat ad iudaismū. ad qd ml̄ ti pharisei laborabāt p̄r inanē gl̄iaz. sic bodie faciūt ml̄ri religiosi: q̄ idifferētē q̄scunq; h̄re p̄nt ad religionē inducūt et mltiplicāt gentem sed nō lericā. Et itez ch̄us vbi s̄. d̄r. **U**e vobis scribe et pharisei hypocrite: q̄ decimar; mentā et ambicū et cuminū et reliq̄stis q̄ ḡuozā sūt legi/ iudiciū: misericordiam et fidē. **T**ales sūt bodie qui curāt de q̄busdā leuib;: vt qz forte bodie nō au/ diūt missam: vel dixit hāc orōne aut illam rē. et tñ de odio. p̄mit; de iudicijs falsis: de decra/ cionib; venenosis: de liuore iudicis: de supbia et p̄sūptiōe: de deceptiōe primoz: de ambiciōe bonoz: de iniusticia et opp̄siōe paupez et hmōi: nihil aut paz curāt. Et subdit vbi s̄. ch̄us. **U**e vob scribe et pharisei hypocrite: q̄ mūdatis qd defozis est calicis et parapsidias et int⁹ est; pleni iudicia et dolo. Et itez ibi. **U**e vobis scribe et pharisei hypocrite: q̄ filēs estis sepulchris deal/ batis: q̄ foris apparēt hoib; speciosa. intrus et o/ plena sūt ossib; mortuoz et oi spurcicia. Et itez. **U**e vob scribe et pharisei: q̄ edificat; monumē/ ta p̄p̄az: p̄tes aut vni occiderūt illos. Et q̄b; oib; h̄i q̄ acrit; q̄s v' dure ch̄is increpabat pha/ rificos et scribas p̄r hypocrisim: modernis autē t̄pib;. **D** q̄nra ch̄us diceret; si adhuc p̄uerēret in terris. Et q̄s p̄r explicare q̄nt⁹ sic bodie hypo/ critaz numer⁹: q̄ tñ tales neq̄q; dici volūt: q̄n/ ta vicia: peccā et scādala sub specie scitāt; et bo/ nitar; sūt. **D**e me⁹ tu vides oīa. **B**udeo di/ cere q̄ i die iudicij ml̄ri q̄ nūc credūt boni iusti sobri; pertinētes/ amatores paup̄az/ puri/ res/

Hypo/ crisis re/ pbat a/ ch̄o/

Nota

ti

Nota

eti et simplices: videbūt i societate damnatoz p̄r eoz maliciā/ castrimargiā/ cupiditatē et a/ lia peccā q̄ nūc hoib; abscondita sūt: tūc et oib; nota fiēt. **H**inc Sen. ad Lucillū d̄r. **Q**uid p̄r deest aliqd ab hoie et secretū: nihil deo clausū ē. **Q**ualit; autē hypocrite cogitant; ostidit Augu. hypocris/ sup illō Mar. vij. **V**eniet ad vos i vestimētis te quō ouiu; di. **L**ū ceperit aliq̄b; tentatiōib; caipa v' nō scunt. **S**uberabi v' negari: q̄ isto yclamie p̄secuti sūt v' p̄scq; cupierūt. tūc necesse ē v'z appareat lūz p̄us i pelle ouina an ouis i sua. **O**ptimū q̄ remediū ē hypocrisim et vanā gl̄iam culibet boi ē cognitio sui p̄p̄i. **U**n̄ Sen. cplā. l. **I**lli diū ē hy/ se egrorari nesciūt q̄ sue mens delicta nō nōz pocisim uerūt: nihil meli⁹ tñ q̄ seipm cogscere. **N**am cognitio sui supbia vitare discet: et laudib; nō decipi p̄stabit. **N**ec partū donū ē seipz cogscere. **d**e cel' em̄ p̄cessisse legit. **U**n̄ Macrob. li. i. d̄ somno Scipiois. **D**e celo inq̄t descendit gnotof olitos. i. scito teipz. **U**n̄ refer' q̄ cuidā q̄retū q̄ itinare ad beatitudinē pueniret: r̄ndit vox de ce/ lo. **S**i te agnouer; brūis eris. **U**n̄ i fronte tem/ pli delphici oraculi hec snia scripta sūt. **H**oi necessaria ē cognitio sui. **H**ec refer' auzoz i so/ phologio. li. ij. mac. iij. c. v. de vana gl̄ia. **S**ic q̄ habet; tres filias manis gl̄ie: v'z Jactātiā: p̄/ sumptiōez nouitātū: et hypocrisim. **R**ogemua q̄ deū vt nobis det grām vitādū vanā gl̄iaz cū filiab; suis: ne hic mercedē opez n̄oz recipia/ mus: sed eternā quā speram⁹ p̄sequamur per/ ch̄im dōm nostrū. Amen.

De prinacia q̄ est filia vane gl̄ie Sermo. XIII.

Pr̄ dico vobis

Reciperūt mercedē suā. **M**arth. vij. **S**ic audistis i p̄cedēt; smōe/ bec q̄ba saluator; n̄ri sp̄cāl; dicta sūt de vane gl̄ioz/ sis: q̄uis et expont p̄nt de oib; peccōib; q̄ finalr in mortali vno vel plib; decessūt. et ales em̄ i b̄ mūdo recipiūt mercedē opez suoz: si q̄ b̄a fa/ ciūt aut fecerūt. Et tō in futuro nō hēbūt expe/ rare aliā mercedē: s; eternā dānatōez p̄ peccō/ suis: de q̄b; penitere noluerūt vt potuissent. **S**z illō Apoc. ij. **D**edi illi temp⁹ vt penitēret: et nō vult penitere a fornicatiōe sua. **T**alib; q̄ dicit dñs i v̄bis th̄eat;. **A**mē dico vobis: receperunt mercedē suā. **P**ro grā **A**ue maria. **A**mē di/ co vob; rece. mer. suā vbi s̄. **Q**uia i p̄cedēt; ti smōe dixi de trib; filiab; vane gl̄ie: v'z Jactantia: p̄sūptiōe et nouitātū: et hypocrisim. **N**unc p̄nt i p̄nti ser. dicere in rēdo d̄ prinacia et discor/ dia: q̄ etiā sūt filie vane gl̄ie. **E**t p̄mo de prinaciā. **U**bi notādū ē: q̄ prinacia est viciū siue peccm p̄ qd hō nimis intēat snie sue: nolēs cede/ re snie meliori. **S**ic q̄ prinax d̄r q̄ i p̄silijs ex va/ na gl̄ia vult q̄ suū p̄siliū p̄ferat alijs: q̄uis au/ diat alioz p̄silia eq̄l'r bona vel forte meliora. **E**t sic defendit sniam suā siue p̄siliū suū vt v'z

Reme/ boi ē cognitio sui p̄p̄i. **U**n̄ Sen. cplā. l. **I**lli diū ē hy/ se egrorari nesciūt q̄ sue mens delicta nō nōz pocisim uerūt: nihil meli⁹ tñ q̄ seipm cogscere. **N**am cognitio sui supbia vitare discet: et laudib; nō decipi p̄stabit. **N**ec partū donū ē seipz cogscere. **d**e cel' em̄ p̄cessisse legit. **U**n̄ Macrob. li. i. d̄ somno Scipiois. **D**e celo inq̄t descendit gnotof olitos. i. scito teipz. **U**n̄ refer' q̄ cuidā q̄retū q̄ itinare ad beatitudinē pueniret: r̄ndit vox de ce/ lo. **S**i te agnouer; brūis eris. **U**n̄ i fronte tem/ pli delphici oraculi hec snia scripta sūt. **H**oi necessaria ē cognitio sui. **H**ec refer' auzoz i so/ phologio. li. ij. mac. iij. c. v. de vana gl̄ia. **S**ic q̄ habet; tres filias manis gl̄ie: v'z Jactātiā: p̄/ sumptiōez nouitātū: et hypocrisim. **R**ogemua q̄ deū vt nobis det grām vitādū vanā gl̄iaz cū filiab; suis: ne hic mercedē opez n̄oz recipia/ mus: sed eternā quā speram⁹ p̄sequamur per/ ch̄im dōm nostrū. Amen.

Partia/ qd dicit

De p̄s/ nacia.

Moll/ p̄seuer;

deat ipse melius voluisse. Sic etiam prinax dicitur quod determinatio aliqua quoniam vel ad ea rursus non vel ad quoscumque maiorem declarationem sibi inmittit sine sine quasi melius in re sibi posita sapuerit et dixerit. Ita etiam prinaxia est per omni re, in arte mechanica: in practibus in referendo audita sine commissa vel sine quod dicit rem in arte sua sic fieri debere, et alij forte melius sapiens dicitur aliter fieri debere, et ipse non vult se de re sentire sine. Sic si quis de rem empta vel vendita sic copata vel exposita tali precio. Et non vult recedere a sua sententia licet alij aliter dicant in veritate. Vel quis de se audisse hec vel illa. Et alij aliter dicitur et verum, et tunc ipse adhuc defendit sententiam suam: sic de alijs. Unum Iudicium, x. li. Exprimi dicitur quod prinax dicitur qui est impudenter tenens quasi circa oia tenax. Et opponitur prinaxia virtuti pietatis et caritatis. Nam prinax in propria sententia perseverat plus quam oportet, eo quod in opposito suo ad victoriam perseverat. **Prinax** secundum papiam autem prinax dicitur durus et perseverans, **qs dicitur.** impudens, obstinatus, irrevocabilis, indocilis. Est tamen verum quod non ois prinaxia est peccatum mortale. sed solum illa que est dilectione dei aut proximi, per quam vult homo finaliter querere gloriam suam aut nocumetum proximi etc. Et contingit enim quibus aliquem esse prinaxiam esse persistentem in sensu suo et ignorantiam vel errorem, credens sensum vel opinionem suam esse meliorem alij. Et sic ab ea non vult recedere. Sic fecit Pascahis. Refertur b. Gregorius in iij. dialogo. Quod b. Pascahis ap. se diaconus mire scitatus fuit: cultor pauperum: maxime vacans elynax pauperibus et preceptoribus suis. Sed cum se esse prentio d. electione pape. quod eligendus foret inter Simachum et Laurentium. Pascahis elegit laurentium. quousque oes alij unanimiter eligerent simachum. Et sic in sua sententia usque ad diem exitus sui permansit. illi preterea quod episcopus iudicio posse sibi ecclesia refuravit. Hic ergo Pascahis cum tibi pauperibus pape esset defunctus. eius dalmaticam feretro suppositam. dimittit et recigit et saluat. et post multum tempus Germano capua no episcopo: medici per corporis salute dicitur uti et terminis balneari. Qui terminas igressus predictus pascahis stantem et obsequentem caloribus inuenit. Quo viso vehementer extremum et quod illic tunc vult faceret inquisitum. Cui ille respondit. per nulla alia causa in hoc penali loco positus sum. nisi quod in preteritum laudentem simachum pensum. Sed quod te per medium deprecare. atque in hoc coactus quod exaudiret si in hoc rediens me non inuenisset. Qua de re Germanus se in preteritum strinxit. et post paucos dies rediit. sed ista predictum pascahis in eodem loco minime inuenit. Quod enim malicie sed ignorantie errore peccauerat. purgari post mortem potuit a peccato. quod tamen credendum est. quod ex illa elynax suam largitate habet obtinuit. vult porcuissus pmereri venit cum ista nihil operari potuisset. Ecce b. Pascahis fuit magne scitatus. et non ex malicia sed ex ignorantia mansit in prinaxia. et tunc longo tempore per eo vult de Gregorius punire fuit. Quas tunc fugiendum sit cuiuslibet habet malum prinaxie diligit perseverans etc. Mollis vero dicitur quod minus quam oportet perseverat. Per

severans autem secundum quod oportet. Sic ergo perseverantia est virtus. prinaxia vicius excessus sibi oppositum. Et mollicies vicius defectus sibi oppositum. Nec brevis vicer de contra filia inanis glorie. s. prinaxia. **Secundo** videndum est de quibus filia inanis glorie viciis discordia. Pro quo notandum quod discordia vult de se facta est. Tho. ij. q. xxxvij. ar. ij. est quedam disgregatio voluntatum: in quantum scilicet voluntas unius stat in uno: et voluntas alterius stat in alio. Quod autem voluntas alij cuius in proprio stat. puenit ex hoc quod aliquis ea que sunt sua profert his que sunt aliorum. quod cum inordinat fit prinax ad inane gloriam et ad superbiam. Et ideo discordia per quam unusquisque sequitur quod suum est. et recedit ab eo quod est alterius ponitur filia inanis glorie. Hec facta. Tho. vbi supra. Et talis discordia aliquando est peccatum mortale. aliquid quando veniale vel parvum infra. Circa hanc filiam inanis glorie est quod. Ex quibus causis pueniat discordia. Rursum quod discordia puenit ex pluribus causis: vix infra quantum sufficit ad positum. **Ex** supbia sine vana gloria **Ex** avaricia **Ex** stulticia **Discordia** puenit ex sex causis **Ex** tentatione diabolica **Ex** iratorum impunitate **Ex** invidia **Prima** causa discordie dicitur vana gloria sine supbia. quod vult de Gregorius. mora. vult per se incedere sermone ab invidia. discordia est filia vane glorie. Sic ergo vana gloria sine supbia est causa discordie. Supbia enim spiritus cum alijs solent discordare. quod nullum habet vult parit. nec aliquem dignum reputat sua societate. nisi ex hoc sibi credat acquiri honorem. Illud habet similitudinem dicitur naves quod vapor que de terra et mari sursum in regione aeris ascendit: et cum nubibus committitur: fulminum et turbinum ac altarum turbationum impressionum. vult per se in. Metheo. Sic fuerit vapor sub tepale vult vice mundialis: que est vapor ad modicum apparatus. que per rapinas et extractores eleuat de sudore pauperum pluri laborantium: cum ascendit in caelum per pyrannos et superborum potentium videtes sub se habet tantum plimum: mox ibi gnant nubes iras: tonitrua comminationum et gradies rapinarum: turbationes tribulationum et pluuie lachrymarum. quia ex spoliatioe pauperum sequuntur imbres lachrymarum: et hominum perturbatio flentium: secundum illud psalmi. Dum superbie impius incedit pauper. Tales autem dissensiones et discordie in magna non pcedunt aliunde. nisi ex superbie vapore que alii se credit pualere. Idcirco dicitur Sapiens. puer. xij. Insuperbos spiritus iurgata sunt. Tres vult inuenit gallo pari puer. Nam sic gallus cristam in capite gerit: erectam incedit: caudam leuat: libenter cantat: calcaria portat: facillime et per nihilum cum alijs gallis pugnat et certat. Sic moderni homines sunt in capite cristati per superbie vanitatem. et per ictionem capucioy et alioy vestimentoy ad modum cristae incedunt erecti. quod alios percutiunt per eorum vanitatem: cantant per vicos cantilenas dissolutas et voces fractas. vadunt calcariis et ensibus cineri. spiritus ad licet pari: caudam eleuat multitudine suorum se sequentium. Et ad nihilum videntur

B

L

Exemplum nale

hypocritis
re quo
noscent.
Reme
diu h
poarum
Exemplum
De p
nacia.

De Discordia

viles q̄ ad pugnas et lites et discordias. Hoc dico d̄ ill' q̄ pauper' sudore sibi q̄rūt iuste vsurpare. T̄lea ē mag' p̄ncipiū se solē opponere. De calib' gall' videt loq̄ scriptura Prouer. xxxvbi d̄. Gall' succine' lūbis nō ē rex q̄ resistat ei. Ecce tā p̄z quō supbia sic cā discordiarum. **S**eda cā discordiar' d̄ auaricia. Prima em̄ discordie radix et cā fuit cupiditas habendi et possidēdi t̄rena. **U**n̄ Sen. in li. de q̄reuo' xruibus. Quicquid videret hoies sup' frā si hec duo p̄noia tollerent' meū et tuū. Et plato i p̄be drone. p̄ pecuniaz possessioēz vniuersa bella nob' fuit. **U**idem' h̄ ad experientia' q̄ridie. q̄n̄ p̄ auaricia' fili' discordat a p̄terfrat' a fr̄e et soroz' re: filia a m̄ter et amice' ab amico etc. **D**e h̄ fingit **Q**uid. xij. li. meta. fa. ij. **Q**uina dea diuicias et pallas dea sapiētiez v̄cū' dea amor'. sil' fuc' r̄ue ad nuptias mercurij vocare in concordia et vitare. Et dea discordie ob h̄ inimica q̄ n̄ fuit iuicata. nec d̄ eaz' societate cogitauit discordia inf̄ eas gn̄re. Et sic regnū troianoz' q̄d fecit p̄ diuicias sapiētia' et honozē: delere et annihilare. Et ad h̄ p̄ficiendū pomū aureū recepit: et inscripsit vt pulchiori daret. et inf̄ eas p̄cie et recessit. **L**ū aut' q̄libet pulchrior esse p̄cenderz et pomū h̄ie veller. sunt ad inuicē diuise. et sic eas discordes fec̄. **S**ic reuera q̄ntūcūqz sint aliq' amici p̄p̄inqui et cognati. si t̄n̄ auaricia q̄ d̄ dea discordie. pomū aureū. i. bona t̄palia p̄cie. ita t̄m̄ incipiūt discordare. Et q̄libet vult potiorē partē vel corū h̄ie. Et sic gn̄ant' discordie. sic se p̄ p̄z i diuidēda hereditate inf̄ fr̄es et sorozes. **S**ic et ex auaricia gn̄ant' bella: p̄censioēs: d̄struētiōēs pauperū. Ita et inf̄ ciues et amicos: p̄censioēs de possessioib' diuisiōēs et scismata: inuicicie et odia. et m̄tra alia mala. **U**n̄ Eccl̄. xxxij. d̄. Multi sūt i auro casus. i. m̄lci ceciderūt in pecū' p̄ auz'. Et seq̄t' ibidē. **B**eat' diues q̄ in uenē' ē sine macula. i. cupiditas et auaricia et q̄ post auz' n̄ abiit. **S**ez p̄cupiscētia malā nec sperauit i pecunia et thesaur'. **I** his scz sine suū p̄stiuēdo. Et seq̄t' **Q**uis ē h̄ et laudabim' eū. q̄. d. rar' ē et laude dign'. **S**ec̄ em̄ mirabilia i vita sua: q̄ p̄bat' ē in illo. **S**ez auro et p̄fect' inuērus ē. **S**ez i opib' miscōie et liberalitat'. **L** et erit illi gl̄ia et̄na. **S**fm̄ illō **M**at. xxv. **T**emete be. pa. mei etc. **D**e hac auaricia sicut ardoze habēdi t̄s: poralia: d̄c̄ Alan' i li. de planctu. **E**x ip̄o cupi ditat' caloze rūpit' fedus ois p̄p̄inq̄at' et amiz' cicit. et q̄n̄ effundunt viscera n̄alis cognatiōis extra se. d̄n̄ h̄s amore habēdi obtuiscit partē et m̄ris et ois parēte sue. **S**ic q̄ p̄z: q̄ cupiditas est cā et p̄ncipiū discordie. **U**n̄ Sen. in p̄uerb. ait. **P**ncipiū discordie ē aliq̄d ex cōi suū face re. Et tali cupiditate n̄ c̄ntē: eēnt i q̄ere et p̄cor' dia oia. si v̄ez hec duo p̄noia n̄ eēnt meū et tuū vt p̄z s̄. **D**. **T** p̄alia em̄ et m̄dana: n̄ solū diuiz' seruit hoies mundanos: imo p̄tarchas sc̄rōs et iustos. **A**braā em̄ et loth' se p̄ h̄ ab inuicē diuiz' seruit. **D**e q̄b' d̄: **S**en. xij. q̄ neq̄bat' bicare p̄z

Fabula poetica

ricer: q̄ possessio eoz' erat nimia. q̄ntūcūqz em̄ cupiditas et auar' sic possessio mag' nō suffic' s̄ conant' ad v̄l̄iora acq̄rēda. q̄ q̄ sine alioz' ois de' fectu nō p̄nt' h̄ie. seq̄t' malū dissensiois et discordie. **J**o d̄c̄ Amb. i. li. de p̄tarchis. **M**lta spacia sac' sūt discordātib' q̄er' et pacific' etiā angustia abundāt. **T**ertia cā discordie d̄ stulticia. **S**ūt namqz m̄lci stulei et leues q̄ oia credūt q̄ a susurrōib' eis dicunt'. **S**usurratio em̄ ē ap̄t' simū istrumētū ad discordias seminādas. **U**n̄ Eccl̄. xxv. Susurro et bilinguis maledictus. m̄ltos em̄ turbauit pacē h̄ntes. Et puer. xxvj. **L**ū defecerit lig' extinguet' ignis: et susurrōe subtraco iurgia p̄q̄fuit. Et vbi s̄. Eccl̄. xxvij. d̄. **L**igua etia m̄ltos cōmouit. v̄ez susurrōis etc. et seq̄t'. et disp̄it illos d̄ gēre i gēre. citates murtas diuizū d̄struxit et domos maḡtoz' effodit. et tucos p̄loz' p̄cidit et gēres fortes diffoluit. m̄ltos res fortes cecit et puauit illas laborib' suis. q̄ resp̄it illā n̄ hēbit requiē. nec amicū in q̄ req̄e' sc̄at. flagelli plaga luozē fac'. plaga aut' lingue cōmūet ossa. **H**ec ibi. **D**i aut' lingua etia: in lingua dectacoz' aut susurrōis: et eoz' q̄ alioz' etia q̄ d̄ p̄ artēdētes q̄ suā libēret alioz' vitā d̄scribit. **Q**uis nā sufficeret enūerare discordias: q̄ ex ore sūt sep̄' iter ciues: inf̄ vicinos: inf̄ d̄nos: inf̄ p̄los: iter vrozē et v̄z: inf̄ fr̄es et sorozes: inter parētes et filios et filias: p̄ susurrōes et de' tractoros. **D** lingua ignita: venenata et maledicta. **D** lingua crudelior oi bestia. tu es istrumētū diaboli: tu es sagitta vulnerans: tu es acutissim' ensis. p̄p̄ea susurratio ponit inf̄ ḡua p̄cā q̄ excreat' de'. **D**e q̄b' sapiēs d̄c̄ Prouer. vj. **S**ex sūt q̄ odit d̄nos. et septimū d̄c̄ctat' aia ei'. **O**culos sublimes: linguā mēdace: manus effundētes inorū sanguinē. **L**oz' machinās cogitatioēs pessimas: pedes veloces ad currēdū i malū: p̄ferentē mēdacia restē fallacē. et eū q̄ se minat iter fr̄es discordias. **E**cce p̄mū p̄c̄m q̄d de' odit ē elatio sup̄bie. **U**n̄ d̄c̄ **L**oculos sublimes. **N**ā p̄ oculos p̄cipue supbia iudicat'. **S**ex cūdū ē lingue deceptio. v̄n̄ d̄c̄ **L**ingua mēdace. **P** quā itelligit' gn̄lit' oē p̄c̄m lingue. **T**ertiu' ē effusio sanguis innocēti' p̄sonē: ibi **L** et man' et fun. san. inor. **Q**uartū ē cogitatio neq̄re: ibi. **L**oz' mach. pra. cogi. **Q**uicū ē sollicita p̄curatō calūnie alit' ibi. **P**edes velo. ad cur. in malū. **N**ā ad ea q̄ dei sūt p̄cōres sunt tardissimi: ad mala nō velocissimi. **S**extū q̄d odit de' ē falsi testimonij ipositio: ibi. **P**ferētē m̄en. rest. fal. **S**eptimū ē boni v̄ntuersal' ipugnetio v̄l' d̄struēctio: ibi. **L** et eū q̄ se. inf̄ fra. dif. **I**llō q̄ q̄nt' pessimū inf̄ cetera d̄c̄ctat' aia dei. abominat'. licet ei oia p̄cā odiat d̄nos. h̄ t̄n̄ d̄c̄ctat' et abominat' tāqz p̄cā oib' ḡui'. **U**n̄ **B**eda sup' **M**arcū. **E**c habent' xba. xj. q̄. iij. **A**h̄t' iudas etc. d̄c̄. q̄ **Q**ui societate fratricid' discordie peste cōmaculat. deū q̄ charitas ē tāqz iudas p̄dit. **E**t maxie vt ibidē d̄c̄: cū n̄ i firmare v̄l' i gratia q̄s peccat. s̄ i inf̄iudine inde oportunitate q̄rit. q̄nt' arbitria

E

B

Lingua etia q̄ d̄

D

Exēplū de discordia

absentibus / mediatio vitæ / et virtutis criminis mu-
 cer. Blo. ibidē dē arbitris. i. bonis viris. sic Ju-
 das captiuitate absentia aploz. Et sup xbo in /
 ifirmitate corpis qd dē mēs facit / fuerit: vt dīf /
 cordias faciat / et cetera mala. Nā tal' ifirm' ne /
 scit qd faciat. vt dē glo. Et d' tli ifirmitate itel /
 ligēdū ē vt dē rosari'. vt hī. xv. q. j. aliq's. zc. il /
 la. ¶ Est tñ attendēdū: q' n' solū discordias se /
 minātes sūt ita mali. s; z illi nō sūt sine culpa. /
 q' a susurrōnib; z d'raconib; sibi cauere nō sūt /
 z t'les libētē audirē. Et ycinā mlti h' aduerter /
 rē. z sciaz suā d' rāo malo exāmarēt z purga /
 rēt. ¶ Quarta cā discordie ē tencario diaboli /
 ca. Quia em̄ diabol' scit q' p' zcordie vnitates /
 filij dei zgregāt i vniū z suū subēfugit dntuz /
 nihil rāo tūmē vt dē Hugo sup puer. vj. c. sic /
 zcordie vnitatē. Un' d' ecclia dī L. añ. vj. q' ē rē /
 ribil' vt castroz actes ordinata. Idcirco scies q' /
 hāc nō p' meli' d'struere q' p' imissioz discor /
 die q' oē bonū noscī corruppe. Un' Eccl. xxj. /
 Obiurgatio z iuria ambilāt subam. Ubi dīe /
 glo. zcordia pueres crescunt: discordia maxie /
 dilabūt. Idē dē Salusti' i Jugurthinis. Et Am /
 bro. li. d' offi. dē. Diabol' sūmē nitit' i oī scā cō /
 gregatione discordias gnāre z pacificos suis /
 suggestiōib; ad dissensioes excitare. Nōuit ei /
 q' p' discordias facillime ciuitates destruit. et /
 hoies qd iniquitates varias deducit. Ex discor /
 dia em̄ nascunt: ire / iuidie / rapine / ciuitatū p' /
 ditioes / z frax / ruine zc. Idē dē Uege. d' re mili. /
 ¶ Sapiēs dūc' ē in' hostes discordias semi /
 nare. q' facili' vincunt' d'istūcti q' sil' zcorditer /
 iuncti z vincti. Diabol' ē rāq' pnceps h' mōi /
 z rex sup oēs filios supbie nitit' in' bonos dis /
 cordias seminare: vt facili' eos possit subiuga /
 re. Un' silis ē illi lapidū: d' q' dē Solin' d' mira /
 bilib; mōi. q' vbiq; exat discordias excita. /
 ¶ Quia cā discordie: ē iratoz hoim ipozruni /
 ras. Nō em̄ colera accessus z ira iskamar: cū i /
 pozrūe alijs loq' z minā rixas. discordias puo /
 car z dissensioes: ac lites suscitāt. Un' puer. xv /
 Nō iracūdus suscitāt rixas. Et Eccl. xvij. /
 Nō iracūd' incēdit lites. Sic ei dulcit hoies /
 alloqns dissensioes sedat. ita dure z ipozrūe se /
 habēs p' rēioes z discordias puocat. Un' puer. /
 xxx. Qui vehemētē emūgē elicit sanguinē. q' /
 puocat rixas pduc' discordias. Ubi dē Hiero. /
 Qui modeste alloq' p'rim' / gēū accipit rūsuz. z /
 q' d' vberib; i q' b' elac burz expmē. s; q' in /
 epro xbo ex ira: discordiā ex fraxno affectu p' /
 uocat. q' vlera modū emūgēs sanguinē fun /
 dit. Per irā ei vt dē Hie. v. mo. cōcordia rūpīf. /
 sic scptū ē. vir antiosus parte rixas. z vir iracū /
 dus effodit p'ctā. Iracūd' q' p' p'ctā effodit. qz /
 malos q's icauere ad discordiā puocat peiores /
 fac. Nec Hie. De h' hēm' exm' qd legit i histo /
 ria Alexandri. q' paz. añ moitē alexādrī: mlier /
 pepit mōstz mirabile exercit' sui. qd supi' ha /
 buit spēm hūanā: z iferi' fmiabat i bestia: cir /

ca renes: z capiti; diuifoz. aialū erat circūse /
 ptū. Et erāt capita: leōis: leopardi: apri z canis. /
 Et h' augures dixerūt sigre regē moituz: qz hō /
 fmiabat i bestia. z successores suos gūes discor /
 dias habituros. eo q' mōstz illd habuit p'ira /
 tē capiti. diuifaz. spēz. in' se differētū. Sic re /
 uera mozalk. q'libet cōitas ē rāq' vniū corpus z /
 vniū suppositū: vt dē Plutar. i lib. de iftructiōe /
 troiani belli. Illd suppositū si ē mōstrozū z ex /
 diuifitate mēbroz. diuifitū cōpaginātū. i. ex zrie /
 cae amioz diuifū. seq' idubie dissensiois et /
 discordie malū. qn. s. vn' h; caput leōis p' irā z /
 crudelitātē. ali' lupi p' auariciā z rapacitatē. /
 ali' canis p' ingluuie z ifariabilitātē. ali' rau /
 ri p' stoliditatē. ali' vulpis p' astutie calliditatē /
 z ali' gl'is p' somnolētiā z octositatē. ali' hirci /
 p' inūdiā z feditatē. ali' eq' z muli p' lubrici /
 tatē. ali' asini per pigritiā z tarditatē. vt vult /
 Ansel. i li. d' ifirudib; c. xij. Ex talib; nō p' q's /
 hie zcordie vnitatē. Qz vt dē poera. Disparib; /
 bobo nūq; trahit hū curr'. Dic i lege phibēt ne /
 i boue z asino sil' arc' Deur. xxij. qz n' p'it zcord /
 dare eo q' bos ē forē in pre anteriori: asin' xō /
 i posteriori. sic ex diuifa volūrate ouit malū dis /
 cordie. In cui' signū d' Act. xxiij. Facta ē dis /
 sensio iter phariseos z saduceos zc. ¶ Sexta /
 z yleia cā discordie ē inuidia. Inuidi em̄ vidēt /
 res aliq's pacifice z vnanimē cōmanere. solēt /
 eos d'raconib; z muruis dilaniatōib; ab inui /
 cē separare. nō potētes eoz vnitatē sustinere. Exēplū /
 Sic fingit Strati' i thebaid. q' cadin' agrico /
 la qdā fuit: q' occisum serpētē in qdā fonte iue /
 nit: z dentes illi' serpēt' accipies eos i frā se /
 minauit. ex q' b' mox nati sūt armati milites /
 se pugnes: litigātes z discordātes. Latin' in /
 cerptat obscur' p' quē accipit iuid': qz vt dicit /
 Qui. ij. mera. fabula. xxij. Inuidia bitat in do /
 mo subfranea: nllō lūne illustrata: caligine ce /
 ca: qz inuidi excecant q' nullū alioz bonū p'it /
 videre. excecant em̄ eos malicia eoz. Sap. ij. /
 Et sine lūne mozāf. qz occultea loca perunt vbi /
 hoib; obloquūt. hi spētēs iuentū: cū astutiaz /
 spētinā p' quā hoies abiuicē possint. separi ex /
 cogitāt. Serpēs em̄ callidior ē cunct' atantib; /
 Sen. ij. Dentes i frā semināt: cū xbo d'racon /
 nis: venenosa / bonos hoies sub colore cōpal /
 siōis p'palāt. Un' z Bern. d'racon' lingua vi /
 perā z ifectiua noiauit. in Floz. li. vj. c. xxij. Ex /
 q' b' armati milites crescūt z se pugnat. iqn' /
 cū ex tli d'raconie: odie rixē: z dissensioes: dis /
 cordie z ipugniōes hostiles muruo pueniūt ac /
 pullulāt. De tli iniq' semiatore dē puer. vj. Cor /
 qd machiat malū: oī tpe iurgā semiat. Nec er /
 meret ad Gal. vj. Et q' semiat i bndictōib; d' be /
 nedictiōib; z meret. ij. ad Cor. ij. Ex q' b' zcluz /
 dit q' cuilibet ē necariū vt lingua suā a semie /
 discordiaz refrēner. Sic q' habetis sex causas /
 discordiaz. Rogem' q' deu' vt suā nob' grāz lar /
 giat' p' quā oēm discordiā excludam': z i vtra /
 vniōne z zcordia b' vtiuam': vt eādē cū omib; /

E

Lingua
tia q dē

D

Exēplū
de discor
dia

J

Inuidia

d'raconz.

De Scismate

scis concorditer deū eternalit' laudem? Amen.

De discordia q̄ est filia supbie.
Sermo. xv.

Seminatē iterfra:

Hereticos discordias deestaf de? Prouer. vij. finalr. In pcedēti frōde audist' d' duabz filiabz vane gl'ie. vitz prinacia z discor/ dia. Quid sit prinacia z quō fieri bz. Quid sit ēr discordia. Et q' ex sex caus' p̄tigit. vitz vana gl'ia: auaricia/ stulticia/ rētarōe diabolica/ ira/ ipriuna/ z iuidia. Sz qz vt d' i rētare discordiā spēalr' deestaf de? inf' seprē gūta p̄ca q' odit vt p̄z i p̄ce. ser. f. Jo ad huc plā dicere cogitauit de b' p̄cō pessimo discordie q̄ntū ad ei' triplices distictiōes. Et postea si tps adierit. qm̄ sit p̄cōm̄ mortale aut vēiale. Et q' mala sequūt' ex discor/ dia gnāl' p̄ter ea q' dicca sūt i p̄ce. ser. Pro g'ra Aue maria.

A **S**eminatē int' frēs discordias **C**irca bec' d'ba rētar' p̄rio ē ad/ (zē. vbi s. uertēdū q' triplex ē discordia. dānabil' z piculo/ sa. P̄ria scismatice p̄uitas. Sēda ciuili p̄ialit' rētar' siue ciuili. Tercia ipozitabil' societatis. P̄ria ma q' discordia est scismatice p̄uitas. i. scisma. Est at' scisma viciū: q' q̄s sūmo p̄tifici subesse rēcular. z mēbris eccl'ie subiect' cōicare n̄ vult Scisma qdē ē nomē grecū: qd' latine scissuraz sonat. xxiiij. q. j. Scisma. Est at' p̄cōm̄ mortale:

Scisma qz p̄iat' eharitari eccl'astice vnitat'. **U**bi est **z** beretic' notādū q' differēcia est int' bereticū z scisma. qz **differē** beretic' opponit' dīrecte z p' se fidei. vt d' s. Tho. ij. ij. q. xxxix. ar. j. i solutiōe t̄nerōnis. Et scisma p' se opponit' eccl'astice vnitat' eharitari. Unde **D**icro. xxiiij. q. iij. c. In bereticū. dē. In bereticū sim z scisma b' arbitroz infesse q' beretic' pueris dogma bz. Scisma autē ab eccl'ia sepat. Lōrra scismaticos dī iū. d. sū. rri. z si. ca. Una ē fide lū vniūsal' eccl'ia ex quā null' oīno saluat. Et xxiiij. q. j. c. Loq̄t. Lyp̄an' ait. Loq̄t dñs ad Pe trū. Ego dico tibi: q' tu es petrus: z sup hāc pet rā edificabo eccl'iam meā. Sup vniū edificat eccl'iaz. Et q̄uis apl'is oībz p' rēsurrectōez suā parē p̄tāre tribuat z dicat. Sic misit me p̄ter ego mitto vos. accipite sp̄m̄ sc̄m̄ zē. Tū vt vni tatē manifestaret vnitat' eiusdē originem ab vno icapitēre/ sua aucte disposuit. Ad idē est. c. alien'. c. oībz. z. c. qm̄ vcr'. cadē cā z questioe.

B **S**z h' orit' dubiū. Quid si duo v' pl'es sūt i eccl'ia gerētes se p' papa: z qlibet boz bz suā se glā: qz dicit scismatic' cum suis seq̄tibz: Rndēdū ē q' aut p̄stat aut cōit' tenet q' qlibet eoz intrusus ē. i. n̄ canōice elect'. aut p̄stat vniū eoz canōice z rite electum: vitz a duabz p̄tibz cardinaliū z sine violētia. z postea ali' supin' ducet. Aut dubitat' qz illoz sit canōice elect' vni' v' al'. In p̄mo casu null' eoz ē papa. sz q' qlibet eoz scismatic' cū his q' scietē sequūt' ipz: z excoīcari s' ipō facto. Extra d' elec. c. licz. Et de bloq̄. c. Si duo. lxxix. di. vbi d'. Si duo forte

gra fas temeritate cōcertatū fuerit ordinari i sūmos p̄tifices: nullū ex eis futurū sacerdotē .i. sūmū p̄tificē p̄mittant'. sz illū solum i sede aplica p̄māsu: censent': quē ex nūero clerico/ rū. i. cardinaliū noua ordinatiōe diuini iudi/ ciū z vniūstraz p̄sensu elegerit. Nec obstat q' b' statuit Honor' august'. z ad ipatorē n̄ sp̄e/ ceat statuerē aliqd' d' electiōibz eccl'ie: sic nec de rebz alijs eccl'astice. vt. rxxvj. dist. c. Bñ qdē. Qz vt d' i glo. in p̄fat. c. Si duo. Honor' fecē illd' rogari eccl'ie: z eccl'ia approbavit. iō rōne appro batiōis statuti illd' valere q' fecisset eccl'ia. Qm̄ q' p̄stat nullū eoz canōice electū. vt qz n̄ a car dinalibz: sz ab alijs. In q' casu loq̄t. c. Si qz ex ep̄is. z. c. Si qz pecunia. lxxix. di. Vel si a cardī nalibz n̄ tñ a duabz p̄tibz cardinaliū. vt i. c. licz. de elec. q' tali adbereret vere scismatic' ē. Et p' p̄ciliū p̄uidēdū esset: cū cardiales h̄mōi eēt in p̄certatiōe. als si ipi cardinales aliū eligerēt: il/ le esset ver' aplic'. **E**t nota q' ex b' q' electio pape simoniacē facta eēt a cardinalibz: dūmō als rite cessare n̄ p̄t nec tolli qn̄ sit verus papa. Et silt' q̄ntūcūqz criminolosus z irregular' esset elect'. vt d' glo. i. c. Si qz pecunia. Nec d' p̄mo casu. **I**n scdo casu. s. dū p̄stat vniū canōice electū: z postea ali' se intrudi fecē: sic Lornel' papa q' fabiano successit. q' post eum canōice creatū Nouacian' qdā papa se fecē: vt d' v. ij. q. j. Fact' ē. Et. c. Nouacian'. tūc p̄m' ē ver' p̄p' pa: z scōs apostatic' z scismatic' cū sc̄q̄tibz ei' Sic sub Eugenio t̄rio factū ē scisma tpe beati Bernardi. Nā ipō Eugenio rite electo ali' in/ trusus ē sz meris z labore sc̄i Bern'. scisma il/ lud ablatū fuit remanēre Eugenio i aplica se crū est sc̄i de. Deide sub Joāne. xxij. factū ē aliud scisma Nā cū ipē declararet fore bereticos q' assērerēt ehm̄ nihil habuisse i cōi crā mobile. qdā fra/ ticelli nūcupati d' opinioe: dixerūt ipz papā Jo annē bereticū cū successoribz z seq̄tibz ei': z fer/ cerūt aliū papā p̄f. B̄ret aut' circa annū dñi nongētesimū scisma faciētes i bereticū icidēte. Beretic' d' sp̄s sc̄rō dānata. c̄ de sū. rri. z fide catbo. c. j. grecop li. vj. Sz reducti fuerē ad eccl'ie vnitatē tpe Eu genij q̄rti. **I**n t̄rio xō casu cū dubiū ē: qz bo rū duoz sit canōice elect': pura qz electio p̄mi d' facta p̄ meritū: q' cadit in p̄stantē vix. q̄uis a casus duabz p̄tibz cardinaliū: postmodū ab eis sit ele ctio sine violētia z metu q̄cūqz. Sic accidit ca sus circa annos dñi. Mccclxxx. Nāz mortuo Gregorio. xj. cardiales debētes p̄cedere ad ele ctionē successor' vt d' f. u. est a romāis cōmina ti q' occiderēt si n̄ eligerēt italicū aliquē. Elege rūt q' archiep̄m Barēsem: q' tūc erat rome/ c̄p̄ mētes ei q' eligebāt eū ad vitandū sp̄culū: seu fingebāt eligere. Electo igit' illo/ q' Urban'. vj dicit' ē ille/ vt fert' dicit'. q' si volebāt cū eligere volūtarie eligerēt. qz intēd' ebar esse papa. Puz blicato igit' Urbano papa: z a cardinalibz ip̄s adorato z p̄secrato. d' p̄sensu eoz ac p̄ncipibz ebāianicaz ac p' eos sc̄ato q' canōice eēt elect'.

L

Tpe sc̄i

Berū. fa

D

Tercius

Exp̄pl̄s

Nō bñ

Lōstinz

p̄statiōe